

Verslag themaonderzoek kwaliteit kleine opleidingen

Algemene gegevens

Instelling: 25 PV, ROC Scalda

Locatie: Edisonweg 4A, 4382NW Vlissingen

Opleiding: Crebo 92390, Monteur EIPS, niveau 2, BBL

Locatie: Industriestraat 7, 4462EZ Goes

Opleiding: Crebo 94823, Allround Metselaar aan- en verbouw, niveau 3, BBL

Locatie: Boulevard Blankert 130, 4382 AC Vlissingen

Opleiding: Crebo 95738, Visserij officier (Stuurman/ werktuigkundige kleine vissersschepen), niveau 3, BOL

Bezoekdata: 13, 17 en 27 maart 2014

Naam inspecteurs: Maud Leistra, Ike Overdiep

Inleiding

De Inspectie van het Onderwijs voerde in maart 2014 in het kader van een themaonderzoek naar de kwaliteit van kleine opleidingen in het middelbaar beroepsonderwijs, een onderzoek uit bij uw instelling. Het themaonderzoek heeft als hoofddoel eventuele risico's voor de kwaliteit van kleine opleidingen in beeld te brengen. Meer uitgebreide informatie over het onderzoek ontving u reeds via de aankondigingsbrief (ref 4216146-v1/05EA/MB).

Het onderzoek wordt uitgevoerd bij opleidingen in de sector Techniek. Alle bekostigde instellingen waarbij in de eerste helft van 2014 een onderzoek naar de Staat van de Instelling wordt uitgevoerd en die kleine opleidingen in de sector Techniek verzorgen zijn in het onderzoek betrokken.

Naast het onderzoek op locatie voeren wij een statistische analyse van de opbrengsten en de studenttevredenheid uit. De resultaten hiervan worden uitsluitend opgenomen in het eindrapport. De openbare eindrapportage met daarin de resultaten van het onderzoek verschijnt naar verwachting eind 2014. Er wordt in deze eindrapportage niet op naam gerapporteerd.

Dit verslag van het themaonderzoek naar de kwaliteit van de opleidingen Monteur EIPS, Allround Metselaar aan- en verbouw en Visserij officier is bedoeld als schriftelijke terugkoppeling van onze bevindingen. Wij maken dit verslag niet actief openbaar.

Onderstaand komen achtereenvolgens de volgende onderwerpen aan bod:

1. Onderwijsproces
2. Kwaliteitsborging
3. Bedrijfsvoering
4. Macrodoelmatigheid

Ad 1. **Onderwijsproces.** De inspectie heeft zich voor het beoordelen van het onderwijsproces gebaseerd op een selectie van indicatoren uit het Toezichtkader bve 2012. Het gehele kader is te vinden op www.onderwijsinspectie.nl. Onderstaand treft u het oordeel op deze indicatoren en de onderbouwing ervan.

Ad 2. **Kwaliteitsborging.** Voor het onderzoeken van de kwaliteitsborging hebben wij ons eveneens gebaseerd op het waarderingskader. Omdat de opzet van het onderzoek beperkter is dan bij een onderzoek naar de Staat van de Instelling geven wij geen oordeel op de aspecten uit het waarderingskader. Wel gebruiken wij de aspecten en portretten als basis voor het onderzoek, waarbij we specifiek nagaan hoe de kwaliteitsborging voor de kleine opleiding(en) is geregeld. Onderstaand beschrijven wij onze bevindingen op aspectniveau.

Ad 3 en 4. **Bedrijfsvoering en macrodoelmatigheid.** Onder bedrijfsvoering verstaan wij hoe de kleine opleiding is opgezet en wordt uitgevoerd c.q. de organisatorische aspecten rondom het aanbieden van kleine opleidingen. Gespreksonderwerpen rond het thema macrodoelmatigheid zijn onder meer het opleidingsportfolio, het regionale aanbod (van dezelfde opleiding) en de aansluiting op de arbeidsmarkt. Onderstaand wordt weergegeven wat ten aanzien van deze onderwerpen is besproken.

Bevindingen

Onderstaand beschrijven wij eerst van de drie onderzochte opleidingen apart onze bevindingen ten aanzien van het onderwijsproces en de bedrijfsvoering. De onderwerpen kwaliteitsborging en macrodoelmatigheid beschrijven wij vervolgens voor de drie opleidingen gezamenlijk.

Opleiding Monteur EIPS (Elektrotechnische industriële producten en systemen)

Algemeen

De onderzochte opleiding valt binnen Techniek en Design, in het cluster met de opleidingen elektro- en installatietechniek en schilderen. In totaal gaat het om 300 à 350 studenten, van wie circa 2/3 een BBL-opleiding volgt.

In de opleiding Monteur EIPS, BBL zitten 10 studenten; 6 in het eerste jaar en 4 in het tweede jaar.

Er is een onderwijsgroep voor leerjaar één en een onderwijsgroep voor leerjaar twee. De studenten volgen de opleiding gezamenlijk met de monteurs die worden opgeleid voor burger- en utiliteitsbouw (vooral woningbouw): monteurs installatietechniek. De generieke vakken zijn voor alle studenten gelijk en omdat de kwalificatiedossiers verwant zijn is de vaktheorie dat voor een gedeelte ook.

Daarnaast worden studenten individueel of per groepje begeleid voor het specifieke EIPS-deel. Zij werken daarbij zelfstandig aan hun beroepstaken. Er wordt gewerkt met materiaal van het Consortium voor Beroepsonderwijs. Daardoor hoeft er weinig materiaal te worden ontwikkeld. Doordat er bredere monteursklassen zijn samengesteld en de studenten op het leerbedrijf de praktijk leren (inclusief het bedienen van de daarvoor benodigde apparatuur), is er sprake van een setting die ook bedrijfseconomisch voor Scalda haalbaar is. Veel studenten stromen door naar de BBL niveau 3 (eerste monteur); in deze regio kiezen studenten dan veelal voor de uitstroomrichting EIPS.

Scalda heeft met succes extra onderwijsinspanningen geleverd voor de generieke vakken. De resultaten van de examenpilots Nederlands en rekenen liggen voor de drie onderzochte opleidingen boven het landelijk gemiddelde.

Onderwijsproces

<i>Aspect 1.2 Maatwerk</i> 1.2.1 Differentiatie	V
<p>Het onderwijsprogramma op school is ondersteunend aan het leren/werken in de praktijk. Er is in het studiejaar 2013-2014 gestart met een geheel individueel systeem. Als studenten sneller willen, kunnen ze versnellen en eerder doorstromen naar niveau 3. Dat gebeurt in de praktijk ook en werkt stimulerend naar de hele groep. De theorie is voor de studenten pittig, zij geven aan dat dit niet altijd aansluit op (het leren in) de beroepspraktijk. Door de docenten wordt aangegeven dat de theorie noodzakelijk is om uiteindelijk het gewenste eindniveau en het overzicht in het vak te verkrijgen. Dat wordt door studenten ook onderkend. De drie gesproken studenten van EIPS hebben in hun leer-arbeidsovereenkomst staan dat ze na het behalen van niveau 2 door moeten stromen naar niveau 3 en vervolgens ook nog naar niveau 4. Deze verplichting en de daarmee samenhangende carrièrestappen werken voor de studenten ook motiverend om tempo te maken in hun opleiding.</p> <p>De gesproken studenten geven aan dat zij het in het kader van hun opleiding jammer vinden dat er geen technisch Engels wordt aangeboden als verdiepingsmogelijkheid. Er hoeft op grond van het KD alleen een gebruiksaanwijzing te worden vertaald uit het Engels in het Nederlands. Dat is op zeer basaal niveau en wordt dan ook niet apart onderwezen op school. De eis gaat deze studenten eigenlijk niet ver genoeg, gelet op het feit dat zij geregeld aan een klus werken met een internationaal gezelschap waar Engels de voertaal is. Enige verdiepingsmogelijkheden voor Engels zouden voor hen</p>	

welkom zijn.

<i>Aspect 1.3 Didactisch handelen</i> 1.3.1 Interactie	V
De leeractiviteiten zijn zeer gestructureerd; het is studenten helder wat er van hen wordt verlangd en wat het doel is van de les. Tijdens de bezochte les Nederlands gaven studenten een (korte) presentatie over het bedrijf waar zij leren en werken. Hierop werd feedback gegeven door de docent en door mede studenten werd een aantal vragen gesteld. Er was daarmee sprake van effectieve interactie tijdens de door ons geobserveerde les. Mogelijk kan een verdergaande afstemming tussen de generieke vakken (met name Nederlands en burgerschap) en de vaktheorie leiden tot een grotere samenhang in het programma met verrijkende mogelijkheden voor didactisch handelen.	
1.3.2 Ondersteuning en begeleiding leeractiviteiten	V
In de klas werken studenten voor een groot deel zelfstandig aan hun beroepstaken en ook de lessen Nederlands en burgerschap zijn voor het merendeel geïndividualiseerd. De docenten lopen rond en kijken actief of studenten de stof uit de boeken doornemen en begrijpen. De begeleiding is veelal individueel en op maat en sluit aan bij het niveau van de student. Studenten gaven tijdens het gesprek eveneens aan dat zij adequaat worden begeleid.	
1.3.3 Feedback op leeractiviteiten/leerresultaten	V
Er zijn korte lijnen. Het team dat het onderwijs verzorgt aan de monteurs bestaat uit twee vakdocenten (één voor het eerste en één voor het tweede leerjaar). Zij verzorgen ook rekenen. Daarnaast is er één docent voor Nederlands en burgerschap. De vakdocenten zijn tevens de mentoren en bpv-begeleiders. Deze mentoren stellen een totaal planning op voor de hele klas en maken, indien nodig, ook met studenten een individuele planning zodat studenten in twee jaar hun diploma kunnen halen, inclusief de daarbij behorende toetsen. De mentoren houden ook de studievorderingen bij en spreken studenten er op aan als deze achter blijven bij de planning en verzorgen indien nodig extra ondersteuning.	

<i>Aspect 1.4 Leertijd</i> 1.4.1 Benutting	V
Er gaat geen lestijd onnodig verloren. Er is een uitvoerbaar rooster dat voor studenten helder is en waar nauwelijks wijzigingen in optreden. In de les viel op dat er relatief veel tijd besteed moet worden aan de 'administratie' die het materiaal van het Consortium met zich meebrengt. Met name het verzamelen van al het bewijsmateriaal voor het assessment houdt voor studenten en docenten een flink aantal gedetailleerde administratieve handelingen in (verzamelen en administreren van bewijsstukken, verzamelen van de juiste parafen en handtekeningen, completeren van dossiers, etc). Studenten, maar ook docenten, vinden dit omslachtig en vragen zich af of dat niet minder gedetailleerd kan. Het is een aandachtspunt om hierover met het Consortium van gedachten te wisselen. Dan kan mogelijk ook de tweede helft van het tweede leerjaar nog effectiever benut worden.	
1.4.2 Werkdruk	V
Studenten geven aan dat het een pittige opleiding is, vooral voor wat betreft het theoriegedeelte. Als de stof vanaf het begin goed wordt bijgehouden, is het goed te doen. Ook de mentoren dragen er zorg voor dat tijdig wordt begonnen met de theorie en de beroepstaken.	

Aspect 1.5 Leeromgeving V

1.5.2 Materiële voorzieningen	
Deze zijn voldoende. Omdat er vooral in de praktijk wordt geleerd (en ook geëxamineerd voor wat betreft het beroepsgerichte deel), is er geen uitgebreide technische inventaris noodzakelijk op de instelling.	
<i>Aspect 1.7 Studieloopbaanbegeleiding</i> 1.7.1 Informatievoorziening	V
De studenten zijn goed en tijdig geïnformeerd over de opleiding en de vereisten door middel van een studiegids en mondelinge informatie. De structureren van het materiaal van het Consortium met de beroepstaken maakt het voor studenten eveneens inzichtelijk. Bij de start van de opleiding was het juiste materiaal (boekje met beroepstaken) voor EIPS niet beschikbaar. De docent had dit echter tijdig in de gaten en heeft het juiste boekje voor de studenten gekopieerd.	
1.7.2 Studieloopbaanbegeleiding	V
Zie ook 1.3.3.: Er zijn korte lijnen. De vakdocenten zijn tevens de mentoren en bpv-begeleiders. Deze mentoren maken een totaal planning voor de hele klas en maken, indien nodig, ook met studenten een individuele planning zodat studenten in twee jaar hun diploma kunnen halen, inclusief de daarbij behorende toetsen. De mentoren houden ook de studievorderingen bij en spreken studenten er op aan als deze achter blijven bij de planning en/of verzorgen indien nodig extra ondersteuning. Alle studenten krijgen een intaketest (AMN) test. Het is voor de studenten niet duidelijk of alle gegevens uit die test bekend zijn bij de docenten. Vanwege de korte lijnen wordt mondeling eea in de regel gedeeld in het team. Het is echter wel een aandachtspunt om de meest essentiële gegevens, zoals bij voorbeeld de uitkomsten van testen, gemaakte afspraken in het kader van de begeleiding, beter vast te leggen in een voor het team toegankelijk systeem. De begeleiding nu is goed, maar kwetsbaar want persoonsafhankelijk.	
<i>Aspect 1.9 Beroepspraktijkvorming</i> 1.9.1 Voorbereiding studenten en bedrijven	V
Omdat er sprake is van een BBL traject moeten studenten eerst een leer-arbeidsplaats hebben voordat zij daadwerkelijk met de opleiding kunnen beginnen. Zij weten, op grond van de beroepstaken en het kwalificatiedossier, precies welke opdrachten zij moeten uitvoeren. De begeleiding is helder geregeld en wordt in de praktijk ook zo uitgevoerd als staat omschreven. De bpv- begeleider bereidt de bedrijven voor op wat er van hen verwacht wordt.	
1.9.2 Plaatsing	V
De studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden van een baan/ leerarbeidsplaats. Er moet sprake zijn van een erkend leerbedrijf. Als er problemen zijn op het bedrijf of met het bedrijf, waardoor de opleiding daar niet kan worden vervolgd, stelt de school zich actief op om een andere bpv-plaats te (helpen) vinden.	
1.9.3 Begeleiding door bedrijf	V
De begeleiding door het bedrijf is in sommige gevallen 'getrapt' geregeld. Er is een – hiervoor gekwalificeerde- praktijkbegeleider, die echter niet altijd meegaat naar de locatie waar het feitelijke werk moet gebeuren. Op locatie worden de studenten feitelijk begeleid door een collega- monteur. Volgens de studenten houdt deze collega er in de regel rekening mee dat de betreffende student nog in opleiding is. De gesproken studenten zijn tevreden over deze vorm van begeleiding. Zij willen het liefst ook gezien worden als volwaardige werknemer, die in toenemende mate voor al het werk inzetbaar is.	
1.9.4 Begeleiding door opleiding	V

De studenten weten hun bpv-begeleider/ mentor altijd te vinden als er iets speelt. De bpv-begeleider komt ook twee keer per jaar langs op het leerbedrijf. In een aantal gevallen wordt dan gesproken met de officiële praktijkbegeleider ('van het kantoor'), aangezien de studenten op locatie zijn. Het hangt dan van het betreffende bedrijf/ de praktijkbegeleider af of die van tevoren input heeft gevraagd bij de student en de collega-monteur(s), die betrokken zijn bij de directe begeleiding van de student. Soms is dit in de ogen van de studenten niet gebeurd, waardoor zij de indruk hebben dat er over hen wordt gesproken en geoordeeld door iemand die hen in de praktijk van het werk niet of nauwelijks meemaakt. Voor de school is het een aandachtspunt om er in dit soort gesprekken van verzekerd te zijn dat de informatie die de praktijkbegeleider geeft, gebaseerd is op gesprekken met de mensen die concreet zicht hebben op de studievoortgang van de student. Door de introductie van 'BPV on stage' (een digitaal programma waarin bezoeken en rapportages van zowel de opleiding als het leerbedrijf staan) moet de begeleiding verder verbeteren.

Bedrijfsvoering

Organisatorische positie van de opleiding
De opleiding maakt deel uit van een breder team. Het team Electro bestaat uit 9 docenten, waarvan 2 de onderzochte opleiding verzorgen. De continuïteit is geborgd doordat meer docenten de vakinhoudelijke expertise bezitten om les te geven aan de onderzochte opleiding.
Samenstelling van de groep/klas
Het gaat in totaal om 10 studenten (6 eerstejaars, 4 tweedejaars), die samen met studenten die een verwante opleiding volgen, in bredere monteursklassen niveau 2 zitten.
Examinering/examencommissie
Er is een bredere examencommissie voor het College Techniek en Design. De examinering van de praktijk verloopt op basis van het ingekochte materiaal van het Consortium. Er wordt in de praktijk geëxamineerd. Het leerbedrijf / de student dient een voorstel in voor een examenopdracht. Als deze is goedgekeurd door de school, dan kan de opdracht worden uitgevoerd. Deze wordt beoordeeld door gekwalificeerde assessoren uit bedrijven en de school, op basis van het beoordelingsmateriaal van het Consortium. Een docent is betrokken bij het eindgesprek. De examencommissie checkt of er kan worden gediplomeerd. De examencommissie voert steekproefsgewijs bezoeken uit bij de praktijkexamens.
Aansturing kleine opleiding
De opleiding wordt gecombineerd uitgevoerd met verwante monteuropopleidingen niveau 2, is volledig ingebed in de organisatie en wordt op dezelfde manier aangestuurd als andere opleidingen.
Ontstaan en behoud kleine opleiding
De BBL-opleidingen voor de industrie (met name Oost-Vlissingen) kennen een lange geschiedenis. Er is in de regio een behoefte aan monteurs voor de industrie. Scalda wil de opleiding aanbieden zolang dat financieel mogelijk is, mede omdat de arbeidsmarktrelevantie 100% is. Daarnaast wil Scalda de opleiding behouden omdat er onder de jongeren in de regio ook belangstelling voor is.
Budget kleine opleiding
Bedrijfseconomisch kan deze opleiding blijven bestaan omdat en zolang: <ul style="list-style-type: none">• Deze in nauwe samenspraak met het bedrijfsleven kan worden uitgevoerd (BBL)• De praktijk (vooral) op het leerbedrijf kan worden gegeven• Er goede combinatiemogelijkheden zijn met andere/ verwante opleidingen tijdens de schooldag• Het lesmateriaal (in hoofdzaak) kan worden ingekocht
Risico's kleine opleiding
Tijdens het bezoek zijn er geen risico's geconstateerd.

Opleiding Allround Metselaar aan- en verbouw

Algemeen

De onderzochte opleiding valt binnen het College voor Techniek en Design, cluster Bouw en Infratechniek.

In de opleiding Allround Metselaar aan- en verbouw zitten 4 studenten. Zij hebben alle vier een leer-arbeidsovereenkomst, werken en gaan één avond per week naar school. Op deze avond wordt vaktheorie verzorgd. De vakdocenten geven ook rekenen aan de studenten op niveau 3. De opleiding duurt twee jaar. Omdat het referentieniveaus voor de generieke vakken niet verschilt van de niveau 2 opleiding die alle studenten voorafgaand volgden, wordt er voor Nederlands alleen onderhoud gepleegd en wordt er geen les in gegeven. De studenten volgen het onderwijs op school gezamenlijk met niveau 3 studenten van verwante BBL-opleidingen in de bouw en infratechniek, waarbij de timmerlieden de grootste groep vormen. Daardoor bestaan de klassen uit circa 20 studenten. Een aantal modules van deze opleidingen is voor alle studenten gelijk. Daardoor leren zij ook van elkaar. Ook in de praktijk (op de bouwplaats) komen studenten van verwante opleidingen elkaar tegen en moeten zij samenwerken of hun werk op elkaar afstemmen. De setting op school bereidt daarmee ook goed voor op de situatie in de beroepspraktijk.

De opleiding wordt verzorgd op een locatie van Bouwmensen. Alle BBL-studenten werken met het materiaal van Fundeon. Dit geeft een zeer heldere structuur aan de opleidingen. De mate van zelfsturing die dit materiaal vereist, is voor sommige studenten van niveau 2 een hele opgave, de studenten van niveau 3 kunnen dit beter aan. Er hoeft er geen materiaal te worden ontwikkeld door het team zelf. Doordat er bredere bouwklassen zijn samengesteld en de studenten op het leerbedrijf / het samenwerkingsverband de praktijk leren (inclusief de daarvoor benodigde apparatuur), is er sprake van een setting die ook bedrijfseconomisch voor Scalda haalbaar is.

Onderwijsproces

<i>Aspect 1.2 Maatwerk</i> 1.2.1 Differentiatie	V
Het onderwijsprogramma op school is ondersteunend aan het leren/werken in de praktijk. Het materiaal van Fundeon biedt de mogelijkheid om te versnellen. Dat gebeurt in de praktijk ook. Eén van de drie gesproken studenten zal het theoriegedeelte van de opleiding binnen een jaar afronden. Als studenten zijn geslaagd voor een theoretietoets kunnen ze ook de praktijktoets voor het betreffende gedeelte aanvragen, die kan binnen vier weken worden afgenomen.	
<i>Aspect 1.3 Didactisch handelen</i> 1.3.1 Interactie	V

De leeractiviteiten zijn zeer gestructureerd, het Fundeon-materiaal is tamelijk voorschrijvend. Het is de studenten helder wat er van hen wordt verlangd en wat het doel is van de les. Tijdens de bezochte lessen werkten alle studenten individueel of in groepjes van twee aan hun opdrachten. De docent riep verschillende studenten naar voren om opdrachten te bespreken of om zaken apart uit te leggen. Er was daarmee sprake van effectieve interactie.	V
1.3.2 Ondersteuning en begeleiding leeractiviteiten	V
In de klas werken studenten voor een groot deel zelfstandig aan hun opdrachten. De docenten begeleiden studenten groepsgewijze en beantwoorden vragen. Hiermee vergewist de docent zich ervan of studenten de stof doornemen en begrijpen. De begeleiding is veelal individueel en op maat en sluit aan bij het niveau van de student. Studenten gaven tijdens het gesprek eveneens aan dat zij adequaat worden begeleid. Het spreekt studenten zeer aan dat de docenten zelf ook een achtergrond in de bouw hebben.	
1.3.3 Feedback op leeractiviteiten/leerresultaten	V
Er zijn korte lijnen. Het team dat het onderwijs verzorgt aan de niveau 3 studenten bestaat uit drie vakdocenten en er is iemand betrokken vanuit Bouwmensen voor de praktijk(het samenwerkingsverband Bouwopleiding Zeeland, BOZ). De vakdocenten zijn tevens de mentoren. De mentoren houden de studievorderingen bij en spreken studenten er op aan als deze achter blijven bij de planning en/of verzorgen indien nodig extra ondersteuning.	

<i>Aspect 1.4 Leertijd</i>	V
1.4.1 Benutting	
Er gaat geen lestijd onnodig verloren. Er is een uitvoerbaar rooster dat voor studenten helder is en waar nauwelijks wijzigingen in optreden. De studenten komen één avond per week op school en een aantal heeft te maken met een flinke reisafstand. Dat betekent dat er enige 'aanlooptijd' nodig is aan het begin van de les. Sommige studenten zijn wat later in verband met de reisafstanden en zij hebben onderling ook eerst het nodige uit te wisselen over het werk van de afgelopen week. Er heerst evenwel een gemotiveerd klimaat en iedereen is echt aan het werk. Daarnaast viel op dat er in één bezochte les relatief veel tijd besteed moet worden aan de 'administratie' die het materiaal van Fundeon met zich meebrengt: er was de nodige onduidelijkheid over de vraag waarom een recent gestarte student nog geen account had voor niveau 3 en er klopte een en ander niet bij de aanmelding voor toetsen. De gesproken docenten zijn van mening dat het materiaal van Fundeon veel administratieve rompslomp met zich meebrengt. Deze map, maar ook de opdrachten vereisen dikwijls veel taalvaardigheid, teveel voor sommige studenten, aldus de gesproken docenten. De Trajectmap is gedetailleerd en daardoor omvangrijk. Deze staat daardoor relatief ver af van de leerlingen. Het is een aandachtspunt om mogelijke vereenvoudigingen aan de orde te (blijven) stellen bij Fundeon en om te bezien of er wellicht in de lessen Nederlands/ burgerschap bij niveau 2 aandacht kan worden besteed aan het kunnen lezen van en omgaan met de Trajectmap. In een andere bezochte les was het tamelijk rumoerig, de studenten gaven evenwel aan zich goed te kunnen concentreren.	
1.4.2 Werkdruk	V
Studenten geven aan dat de opleiding goed te doen is, als je ook de theorie vanaf het begin goed bijhoudt en op je werk je inzet toont.	

<i>Aspect 1.5 Leeromgeving</i>	V
1.5.2 Materiële voorzieningen	
Deze zijn voldoende. Er zijn op de avond twee lokalen beschikbaar. Om de reguliere lesavonden niet te vaak te verstoren impliceert dit dat er niet vaker dan eens per twee weken kan worden getoetst. Studenten vinden dit echter geen probleem.	

<i>Aspect 1.7 Studieloopbaanbegeleiding</i>	V
1.7.1 Informatievoorziening	
De studenten zijn goed en tijdig geïnformeerd over de opleiding en de vereisten door middel van een studiegids en mondelinge informatie. De structurering van het materiaal van Fundeon maakt het beoogde studieverloop voor studenten eveneens inzichtelijk. Er was in het begin van het studiejaar enige onduidelijkheid over de vrijstellingsregelingen rond de generieke vakken; dit is inmiddels opgehelderd.	
1.7.2 Studieloopbaanbegeleiding	V
Zie ook 1.3.3.: Er zijn korte lijnen. De vakdocenten zijn tevens de mentoren. De mentoren houden de studievorderingen bij en spreken studenten er op aan als deze achter blijven bij de planning en/of verzorgen indien nodig extra ondersteuning. Dat is in de regel niet echt nodig omdat de studenten zeer gemotiveerd zijn na hun niveau 2 diploma ook het niveau 3 diploma te halen. Er vindt (praktisch) geen uitval plaats. Omdat alle studenten de niveau 2 opleiding Metselaar al hebben doorlopen, zijn zij al bekend bij de docenten. Studenten waarderen het dat ze meer verantwoordelijkheid krijgen dan bij hun niveau 2 opleiding.	
<i>Aspect 1.9 Beroepspraktijkvorming</i>	V
1.9.1 Voorbereiding studenten en bedrijven	
Omdat er sprake is van een BBL traject moeten studenten eerst een leer-arbeidscontract krijgen met de BOZ voordat zij daadwerkelijk met de opleiding kunnen beginnen. Zij weten, op grond van het materiaal van Fundeon en hun eerdere niveau 2 opleiding, precies welke opdrachten zij moeten uitvoeren. De begeleiding is helder geregeld en wordt in de praktijk ook zo uitgevoerd als staat omschreven.	
1.9.2 Plaatsing	V
De studenten zijn zelf verantwoordelijk voor hun aanname bij de BOZ. Door de BOZ worden zij uitgeplaatst bij erkende leerbedrijven. Als er problemen zijn op het bedrijf of met het bedrijf, waardoor de opleiding daar niet kan worden vervolgd, stellen zowel de BOZ als de school zich actief op om een ander leerbedrijf te (helpen) vinden.	
1.9.3 Begeleiding door bedrijf	V
De begeleiding door het bedrijf vindt plaats door een gekwalificeerde praktijkopleider. Door het materiaal van Fundeon en de Trajectmap van de student is het voor het bedrijf helder wat er moet worden geleerd in de praktijk. In de Trajectmap moet het leerbedrijf aangeven hoe het staat met de vorderingen van de student en er moet aangegeven worden wat het resultaat van de praktijktoetsen is.	
1.9.4 Begeleiding door opleiding	V
De bpv-begeleider (van BOZ) komt twee keer per jaar langs op het leerbedrijf. Er is een maandelijkse vergadering van het team, inclusief de bpv-begeleider, de opleidingscoördinator en een vertegenwoordiger van Fundeon. Daar wordt de voortgang van alle studenten besproken. Als er tussendoor iets speelt, is er eerder contact. De studenten geven aan dat zij hun mentor en/of BPV-begeleider altijd weten te vinden als dat nodig is. Het 'BPV on stage' systeem is een digitaal volgsysteem waarin zowel het leerbedrijf als de instelling de resultaten van de student kunnen bijhouden en inzien. Het werkt nog niet optimaal, maar betrokkenen zien er de meerwaarde van in.	

Bedrijfsvoering

Organisatorische positie van de opleiding
<p>De opleiding maakt deel uit van het College voor Techniek en Design, cluster Bouw en Infra. Daarbinnen is er een aantal BBL opleidingen dat wordt verzorgd door de BOZ en Scalda. Het onderwijs wordt op de locatie van BOZ gegeven. Het gaat daarbij in totaal om circa 120 studenten. Voor de crisis waren dit er circa 150.</p> <p>Het team bestaat uit 12 mensen, waaronder vakdocenten en docenten wiskunde, Nederlands en burgerschap. De continuïteit is geborgd doordat meer docenten vakinhoudelijke expertise bezitten om aan de onderzochte opleiding les te geven.</p>
Samenstelling van de groep/klas
<p>Het gaat in totaal om 18 studenten die op hun schooldag/ avond in bredere , verwante BBL- bouwklassen niveau 3 zitten.</p>
Examinering/examencommissie
<p>Er is een bredere examencommissie voor het College Techniek en Design.</p> <p>Ook landelijk ontwikkeld examenmateriaal wordt eerst vastgesteld door de vaststellingscommissie. De praktijk wordt geëxamineerd op het leerbedrijf en soms worden delen geëxamineerd op het samenwerkingsverband, als bepaalde opdrachten niet op het leerbedrijf kunnen worden uitgevoerd. Deze examens worden beoordeeld door gekwalificeerde assessoren. De instelling verzorgt samen met Fundeon de scholing voor het kunnen beoordelen van een Proeve van Bekwaamheid. De examencommissie checkt of er kan worden gediplomeerd. De examencommissie voert steekproefsgewijs bezoeken uit bij de praktijkexamens.</p>
Aansturing kleine opleiding
<p>De opleiding wordt gecombineerd uitgevoerd met overige bouwopleidingen niveau 3, is volledig ingebed in de organisatie en wordt op dezelfde manier aangestuurd als andere opleidingen.</p>
Ontstaan en behoud kleine opleiding
<p>De BBL-opleidingen kennen een lange geschiedenis. Scalda wil deze behouden vanwege de arbeidsmarktrelevantie (100%) en het feit dat er onder de jongeren in de regio ook belangstelling is voor deze opleiding. Studenten willen zich graag verder bekwamen en breder inzetbaar worden in het vak.</p>
Budget kleine opleiding
<p>Bedrijfseconomisch kan deze opleiding blijven bestaan omdat en zolang:</p> <ul style="list-style-type: none">• Deze in nauwe samenspraak met het bedrijfsleven kan worden uitgevoerd (BBL)

• De praktijk (vooral) op het leerbedrijf kan worden gegeven en overigens bij BOZ• Er goede combinatiemogelijkheden zijn met andere/ verwante opleidingen tijdens de schoolavond• Het lesmateriaal (in hoofdzaak) kan worden ingekocht
Risico's kleine opleiding
Tijdens het bezoek zijn er geen risico's geconstateerd.

Opleiding Visserij officier (Stuurman/ werktuigkundige kleine vissersschepen)

Algemeen

De onderzochte opleiding valt binnen het Maritiem en Logistiek College de Ruyter.

Scalda kiest er bewust voor om de opleiding Visserij Officier te blijven aanbieden, omdat de arbeidsmarktrelevantie 100% is en omdat Scalda het van maatschappelijk belang vindt dat er in Zeeland een visserij opleiding blijft bestaan.

In de opleiding Visserij Officier zitten 2 studenten, beiden in het tweede leerjaar. Zij volgen onderwijs samen met de studenten van niveau 3 en 4 van de koopvaardijopleidingen en gaan daarna op BPV. De kwalificatiedossiers van de visserij- en koopvaardij opleidingen niveau 3 (en 4) zijn in grote lijnen gelijk. Dat wordt vooral veroorzaakt doordat deze maritieme kwalificatiedossiers moeten voldoen aan algemene (internationale) regelgeving, zoals vastgelegd in het STCW-dossier (Standards of Training, Certification and Watchkeeping).

Er zijn vier gezamenlijke kerntaken en er is één aparte kerntaak visserijkunde voor de onderzochte opleiding. Het onderwijs voor de kerntaak visserijkunde wordt verzorgd in een gezamenlijke groep met de studenten visserij van niveau 2. Door deze combinaties is er een klas met 28 studenten waarin de studenten de meeste tijd hun onderwijs volgen en alleen de specifieke kerntaak visserijkunde volgt een groep van 10 studenten. In de visserijkunde worden de opdrachten op de onderscheiden niveaus aangeboden.

Beide studenten Visserij officier, volgen een aantal aanvullende vakken (met name Cargo) en gaan zowel stage lopen op een visserijschip als op een koopvaardijship. Op deze wijze krijgen zij twee diploma's (visserij officier en koopvaardij officier kleine schepen). De opleiding duurt dan geen 3, maar 3.5 jaar omdat er een half jaar langer stage wordt gelopen in verband met de verplichte vaartijden voor diplomering.

Dit maakt hen wendbaarder op de toekomstige arbeidsmarkt met veel onzekerheid over de toekomst van de visserij-sector. Door de slimme (en al jaren gangbare) combinaties op schoolniveau is het voor Scalda bedrijfseconomisch haalbaar om deze opleiding op een kwalitatief goed niveau te kunnen aanbieden. De opleiding kent geen risico's voor wat betreft achterblijvende onderwijskwaliteit.

Onderwijsproces

<p><i>Aspect 1.2 Maatwerk</i> 1.2.1 Differentiatie</p>	V
<p>In de eerste twee jaar van de opleiding hebben de studenten iedere dag een vol lesrooster, ook omdat de studenten kiezen voor een programma dat leidt naar dubbele diplomering (verbreding). Alle beroepsgerichte vakken die worden gegeven zijn nieuw voor alle studenten omdat er geen maritiem vmbo wordt aangeboden. In de generieke vakken wordt ook altijd een relatie gelegd met de (toekomstige) beroepspraktijk. Er is de mogelijkheid om te verdiepen in theorie of praktijk, studenten die zaken niet snappen krijgen extra uitleg van de docent of van een medestudiegenoot; deze differentiatie zagen wij ook tijdens de lesbezoeken. Opdrachten kunnen in een meer complexe variant worden uitgevoerd. Studenten kunnen blijven zitten als ze te ver achterlopen. Recent is een studiepuntensysteem ingevoerd, dat het ook mogelijk moet maken om het jaarklassensysteem minder strikt te maken. Versnelling die leidt tot daadwerkelijke studieuurverkorting is vanwege organisatorische problemen niet mogelijk (stages bij rederijen beginnen op vaste momenten in het jaar, er kan geen extra klas worden gestart gegeven de omvang van het team) , maar komt in de praktijk ook niet voor omdat de opleiding gevuld is met voor iedereen nieuwe stof. Versnelling is zelfs ongewenst volgens de docenten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het rooster is helemaal vol en studenten moeten redelijk doorwerken om alle stof binnen de geplande tijd te kunnen verwerken • Studenten krijgen na diplomering vaak een leidinggevende functie aan boord. Daarvoor moet je stevig in je schoenen staan en voldoende bagage in huis hebben. 	
<p><i>Aspect 1.3 Didactisch handelen</i> 1.3.1 Interactie</p>	V
<p>De leeractiviteiten zijn gestructureerd. De geobserveerde lessen lieten een variatie aan werkvormen zien: zelfstandig werken achter de computer, frontaal klassikaal lesgeven, overleg om in groepjes een nieuw project te starten. Het is de studenten helder wat er van hen wordt verlangd en wat het doel is van de lessen. Omdat alle docenten refereren aan de toekomstige beroepspraktijk, en de studenten zeer gemotiveerd zijn hun diploma voor het vak te halen, is er sprake van effectieve interactie, sterk gericht op de ontwikkeling van de passende kennis, houding en vaardigheden.</p>	
<p>1.3.2 Ondersteuning en begeleiding leeractiviteiten</p>	V
<p>De docenten begeleiden studenten frontaal of groepsgewijze en beantwoorden vragen. Hiermee vergewist de docent zich ervan of studenten de stof doornemen en begrijpen. Doordat de docenten allemaal verstand hebben van maritieme kwesties, kunnen zij actuele vragen goed beantwoorden of stof aantrekkelijk en begrijpelijk maken door te refereren aan de (toekomstige) beroepspraktijk. Studenten gaven tijdens het gesprek eveneens aan dat zij adequaat worden begeleid. Het spreekt studenten zeer aan dat de docenten zelf in grote meerderheid een maritieme achtergrond hebben.</p>	
<p>1.3.3 Feedback op leeractiviteiten/leerresultaten</p>	V
<p>Er zijn korte lijnen. Het team dat het onderwijs verzorgt aan de niveau 3 studenten bestaat uit een team van circa 10 docenten. De vorderingen van de</p>	

studenten worden vastgelegd in Eduarte. In het 'zorgkwadrant' hiervan staan- indien aan de orde- ook de specifieke zorgvragen of uitkomsten van begeleidingsgesprekken. Alle docenten hebben hier toegang toe, tenzij studenten aangeven dat er nadrukkelijk privé zaken aan de orde zijn. Er worden ontwikkelingsgerichte toetsen afgenomen en feedback is altijd individueel. Ook deze vorderingen worden vastgelegd in Eduarte. De docenten spelen in op verschillen in de studievorderingen: zij spreken de studenten er op aan als deze achter blijven bij de planning en/of verzorgen indien nodig extra ondersteuning.

<i>Aspect 1.4 Leertijd</i> 1.4.1 Benutting	V
Er gaat geen lestijd onnodig verloren. Er is een uitvoerbaar en aaneengesloten rooster dat voor studenten helder is en waar nauwelijks wijzigingen in optreden. Er heerst een gemotiveerd klimaat en iedereen is vrijwel altijd echt aan het werk.	
1.4.2 Werkdruk	V
Studenten geven aan dat de opleiding goed te doen is. Zij kennen de praktijk al van huis uit en het is behulpzaam dat tijdens de opleiding ook aan die praktijk wordt gerefereerd. Het rooster is vol, maar te doen, als je ook de theorie vanaf het begin goed bijhoudt.	

<i>Aspect 1.5 Leeromgeving</i> 1.5.2 Materiële voorzieningen	V
Deze zijn voldoende. De lokalen in de kelder/ het souterrain zijn benauwd en hebben geen daglicht. Dit wordt verholpen bij de aanstaande verbouwing. Studenten zijn daarnaast zeer te spreken over de voorzieningen als de brugsimulator en het Technum, waar de scheepsmotoren staan. Dit is een nieuw centrum voor technische beroepsopleidingen met praktijk- en practicumruimtes. Hierin werken vmbo, mbo, hbo en bedrijfsleven samen. De visserijuren op vrijdagmiddag op locatie worden zeer gewaardeerd.	

<i>Aspect 1.7 Studieloopbaanbegeleiding</i> 1.7.1 Informatievoorziening	V
De studenten zijn goed en tijdig geïnformeerd over de opleiding en de vereisten door middel van een studiegids en mondelinge informatie. Als zij vragen hebben kunnen zij altijd terecht bij docenten, mentor of teamleider.	
1.7.2 Studieloopbaanbegeleiding	V
Er zijn korte lijnen en een betrokken team. De mentoren houden de studievorderingen bij en spreken studenten er op aan als deze achter blijven bij de planning en/of verzorgen indien nodig extra ondersteuning. Dat is in de regel niet echt nodig omdat de studenten- zeker van de visserijopleiding- zeer gemotiveerd zijn. Er is (praktisch) geen sprake van uitval. Er is een mentoruur ingeroosterd dat ook wordt ingevuld. In het eerste deel van dit uur worden gezamenlijke zaken besproken, het tweede deel wordt besteed aan individuele gesprekken. Alle studenten maken een AMN tekst en krijgen een intakegesprek, waar ook de resultaten van de test worden besproken. De gegevens uit deze intake worden in Eduarte gezet en hiermee wordt, indien nodig, rekening gehouden bij de studieloopbaanbegeleiding.	

<i>Aspect 1.9 Beroepspraktijkvorming</i>	V
1.9.1 Voorbereiding studenten en bedrijven	
De studenten volgen eerst twee jaar onderwijs op school en ronden hun opleiding af met BPV. Zij worden op school voorbereid door de mentor en in de Nederlandse les wordt de sollicitatiebrief voor de BPV opgesteld. De visserij-studenten kennen de wereld echter al van haver tot gort, omdat zij zelf uit visserijfamilies komen en al vaak mee hebben gevaren. De leerbedrijven zijn voorbereid; veel bedrijven werken al jarenlang met de maritieme opleidingen samen. Tenminste een keer per jaar worden de bedrijven ook geïnformeerd over evt. veranderingen in de inhoud/ opdrachten van de BPV tijdens een dag op school. Daarnaast informeert de bpv-begeleider de bedrijven en de studenten over wat er tijdens de bpv van hen verwacht wordt.	
1.9.2 Plaatsing	V
De studenten zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden van een stageplaats. Dat lukt ook praktisch altijd en zeker in de visserij. Als er problemen zijn op het bedrijf of met het bedrijf, waardoor de opleiding daar niet kan worden vervolgd, stelt de school zich actief op om een ander leerbedrijf te (helpen) vinden.	
1.9.3 Begeleiding door bedrijf	V
De begeleiding door het bedrijf vindt plaats door een gekwalificeerde praktijkopleider. Het lesmateriaal en de opdrachten, rechtstreeks afgeleid van STCW, geven structuur aan wat geleerd moet worden aan boord, daardoor is het voor het bedrijf helder wat er moet worden geleerd in de praktijk.	
1.9.4 Begeleiding door opleiding	V
De bpv-begeleider heeft contact met het leerbedrijf/ de rederij of het schip waarop de student stage loopt. Het is echter fysiek onmogelijk om de studenten op locatie te bezoeken. Er moeten opdrachten aan boord worden gemaakt die worden gemaaild en nagekeken door de betreffende vakdocent. Hierop vindt feedback plaats. De visserij-studenten komen in de regel vrijdagmiddag aan de wal. Als er iets is, komen zij langs op school of op de locatie waar de kerntaak visserij wordt gegeven. In het algemeen is het een uitdaging om de begeleidende rol op afstand goed in te vullen. De studenten hebben ook niet altijd directe toegang tot e-mailverkeer aan boord. Daarmee is de begeleidingsfunctie door de school een aandachtspunt. Er wordt nagedacht over de inzet van social media om het contact tijdens de stageperiode te intensiveren, mogelijk is dit een kansrijke route.	

Bedrijfsvoering

Organisatorische positie van de opleiding
De opleiding maakt deel uit van het Maritiem en Logistiek College de Ruyter. Betreffende opleiding wordt op school gecombineerd aangeboden met de koopvaardijopleidingen niveau 3 en 4. De visserijkunde wordt gecombineerd

<p>aangeboden met niveau 2. Er wordt gedifferentieerd gewerkt, waardoor de studenten van de visserijopleiding niveau 3 tot hun recht komen.</p> <p>De opleiding wordt verzorgd door een team van 10 docenten, dat deel uitmaakt van een groter team van 23 mensen (19 FTE). De continuïteit is geborgd doordat meerdere teamleden les kunnen geven aan deze groep. Alleen voor het vak visserijkunde is er slechts 1 docent. Als deze docent onverhoopt uitvalt, wordt er geschoven met het lesrooster. Bij langdurige ziekte kan worden uitgeweken naar het werkveld om vervanging te vragen.</p>
<p>Samenstelling van de groep/klas</p> <p>Het gaat in totaal om 2 studenten in het betreffende crebo. Zij zitten de meeste tijd in een klas met 26 andere studenten uit verwante opleidingen en niveaus, en met 10 leerlingen op alle niveaus voor de visserijkunde.</p>
<p>Examinering/examencommissie</p> <p>Er is een College brede examencommissie. De recente deskundigheidsbevordering rond examinering heeft ook taken en rollen van deze commissie weer aangescherpt. Behalve de directeur en de teamleider hebben twee docenten en twee externen afkomstig uit de logistiek en scheepvaart zitting in de examencommissie. De examencommissie checkt of er gediplomeerd kan worden.</p>
<p>Aansturing kleine opleiding</p> <p>De opleiding wordt gecombineerd uitgevoerd met overige maritieme/ koopvaardijopleidingen niveau 3 (en 4), , is volledig ingebed in de organisatie en wordt op dezelfde manier aangestuurd als andere opleidingen.</p>
<p>Ontstaan en behoud kleine opleiding</p> <p>De visserij-opleidingen kennen een lange geschiedenis. Scalda wil deze behouden vanwege de arbeidsmarktrelevantie (100%) en het feit dat er onder de jongeren in de regio ook belangstelling is voor deze opleiding. Zij willen zich graag verder bekwamen en breder inzetbaar worden voor het vak, o.a. door zich voor zowel de visserij als de koopvaardij te kwalificeren.</p>
<p>Budget kleine opleiding</p> <p>Bedrijfseconomisch kan deze opleiding blijven bestaan omdat en zolang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het STCW dossier zeer sturend is voor de onderwijspraktijk, de leermiddelen en de examinering • Deze in nauwe samenspraak met het bedrijfsleven kan worden uitgevoerd • De praktijk wordt uitgevoerd met behulp van gezamenlijke apparatuur (Technum en de brugsimulator in Vlissingen, die ook wordt gebruikt door het HBO en voor bijscholing en de landelijke simulator op Terschelling, waar alle nautische studenten hun examens doen) • Er goede combinatiemogelijkheden zijn met andere/ verwante opleidingen • Er een team is met veel betrokkenheid bij en kennis van de maritieme sector
<p>Risico's kleine opleiding</p> <p>Tijdens het bezoek zijn er geen risico's geconstateerd.</p>

Kwaliteitsborging

In de kwaliteitsborging wordt geen onderscheid gemaakt tussen kleine en grote opleidingen. De kleine opleidingen zijn wat dit betreft volledig ingebed in de organisatie. Scalda ervaart de opleiding en in feite niet als 'kleine opleidingen', omdat deze geclusterd worden aangeboden. Wij hebben geen risico's aangetroffen die specifiek samenhangen met de kleine opleidingen.

Voor de sturing als onderdeel van het systeem van kwaliteitsborging wordt door Scalda gebruik gemaakt van de A3 methodiek. Op een overzichtelijke manier wordt op 9 punten (Leiderschap, Strategie en beleid, Management van Medewerkers, Management van middelen, Management van processen, Medewerker, Klanten & Partners, Maatschappij en Bestuur en Financiers) op een A3 format de streefdoelen aangeleverd voor de periode 2012-2015. Voor elk cluster wordt op eenzelfde A3 format de streefdoelen voor de periode 2012-2015 aangeleverd. In principe maakt ook elk onderwijsteam een A3.

Een 0-meting is in 2013 in het cluster Techniek & Design uitgevoerd met het instrument zelfevaluatie en verbeteraanpak. Het systeem is net gestart en staat in die zin nog in de kinderschoenen. Op het niveau van de opleiding EIPS leidt het tot een meer systematische sturing en bespreking van de kwaliteit van het onderwijs op teamniveau (de docenten: 'wat de winst is, is dat je nadenkt over wat je doet. We stellen doelen en kijken in de toekomst, we beoordelen wat we goed hebben gedaan en wat beter moet, daar werken we aan'.)

Het team Bouw en Infra heeft een interim-teamleider die ook verantwoordelijk is voor de werktuigbouw en metaal. Hij heeft veel geïnvesteerd in teambuilding na de fusie tussen ROC Westerschelde en ROC Zeeland. De bouwopleidingen in Zeeuws Vlaanderen zijn daar gestopt omdat ze te klein waren. Er wordt meer verantwoordelijkheid in het team gelegd en individuele docenten krijgen daarmee ook andere taken en worden meer aangesproken op het eigen functioneren en uitgedaagd hierop te reflecteren. Het kernteam dat betrokken is bij de BBL-opleidingen was volgens de docenten al een tamelijk hecht team, alleen de integratie met generieke vakken is nog niet geheel uitgekristalliseerd. Dit laatste speelt geen rol voor de onderzochte niveau 3 opleiding. Op het niveau van de opleiding Allround metselaar/ de BBL-opleidingen leidt de nieuwe manier van werken met het totale team en de komst van de interim teamleider volgens de docenten tot een cultuur waarin besluiten worden genomen en waarin beter wordt gecommuniceerd. Dat komt ook de structuur in de opleiding voor de studenten ten goede.

Het cluster Maritiem heeft dit jaar voor de eerste keer volgens de A3 methode een werkplan opgesteld met concrete verbeteracties.

Belangrijkste pijlers daarin zijn dit jaar de examinering en de deskundigheidsbevordering van de docenten.

Aandachtspunt is het meer systematisch vormgeven van de kwaliteitszorg, inclusief het meer expliciet documenteren van de verschillende stappen en uitkomsten. Veel zit nu (alleen) in de hoofden van het zeer betrokken team. Dat maakt de kwaliteitszorg kwetsbaar, want persoonsgebonden. Het 'collectieve geheugen' verdient meer gerichte investeringen en aandacht.

Aspect 4.1 Sturing

Er is een meerjarenplan en een verbetermonitor, gebaseerd op een zelfevaluatie op basis van het waarderingskader. Scalda voert
--

tevredenheidsonderzoeken uit en doet mee aan de JOB-enquête. Deze input leidt tot een teamplan met verbeterpunten. Dit is in alle onderzochte opleidingen besproken en vastgesteld in het team, op voorzet van de teamleider. Ook is in de drie onderzochte opleidingen sinds vorig jaar in het teamoverleg gestart met het gepland aan de orde stellen van de verbeterpunten en de teamontwikkeling.

Er vindt tevens vier keer per jaar een klankbordgroep bijeenkomst plaats met het bedrijfsleven, waarin de vaktechnische ontwikkeling van de opleiding EIPS wordt besproken.

Door de coproductie van de opleiding Allround metselaar aan- en verbouw met de BOZ, is er frequent overleg met de bedrijven waar de bpv wordt uitgevoerd.

Voor de opleiding Visserij officier hebben twee zaken dit jaar prioriteit: de examinering en de deskundigheidsbevordering. Deze keuzes zijn enerzijds voortgekomen uit informatie uit enquêtes en teambesprekingen. Anderzijds uit de waarnemingen van de teamleider en de directeur van het cluster . De relatief nieuwe directeur van het College geeft aan dat er meer focus in het College is gekomen doordat is gewerkt aan de interne cultuur. Het team is vernieuwd, waardoor er meer actuele kennis van de beroepspraktijk is binnengekomen Samen met de teamleider zijn besluitvormingsprocessen versneld. De verhouding met het HBO is verhelderd en er wordt gewerkt aan een groter zelfbewustzijn van de MBO-opleidingen naar het bedrijfsleven door het organiseren van verschillende netwerkactiviteiten. Hierdoor komt het maritieme College in de wereld van reders en (haven)logistiek beter op de kaart.

Aspect 4.2 beoordeling

De beoordeling van de onderwijskwaliteit vindt aan de hand van verschillende Scalda breed ingezette instrumenten plaats door het team , op voorzet van de teamleider/ de directie (op basis van A3 systematiek, zie hierboven). Het leidt bij de drie onderzochte opleidingen tot concrete stappen. Uitkomsten van monitoring of onderzoeken worden teruggekoppeld op teamniveau. Bij de drie onderzochte opleidingen zijn de lijnen kort en heeft de teamleider een helder beeld van de stappen die moeten worden gezet om de kwaliteit verder te verbeteren.

De opleiding EIPS werkt aan een verbetering van de studieloopbaanbegeleiding met de AMN-test, het intakegesprek en gegevens van het vmbo als basis. Ook wordt in het team invulling gegeven aan de vereiste intensivering van het onderwijs in de BBL.

De opleiding Allround metselaar aan- en verbouw maakt afspraken met het bedrijfsleven om de eigen opleiding te herijken en werkt aan verdere teamontwikkeling, waarbij docenten van de generieke vakken ook deel uitmaken van het team Bouw en Infra.

De opleiding Visserij officier werkt aan verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs en de examinering. De bedrijven worden hier nauw bij betrokken. Veelal gebeurt dit ook via de netwerken waarin de docenten toch al zitten; de meesten zitten dicht in het (relatief kleine) maritieme wereldje. Een aandachtspunt hierbij is het meer systematisch en ook schriftelijk vormgeven van het proces en de uitkomsten van monitoring en evaluatie van het onderwijs/ en examenproces (het 'collectieve geheugen' en het 'collectieve leren').

Aspect 4.3 verbetering en verankering

Voor de drie door ons onderzochte opleidingen is er een teamplan met verbeterpunten, dat regelmatig aan de orde wordt gesteld tijdens teamvergaderingen.

Bij de opleidingen Monteur EIPS en Allround Metselaar aan- en verbouw wordt op individueel niveau lesbezoek uitgevoerd door de teamleider/ het management als input voor functioneringsgesprekken. Op basis van een nulmeting door het regionaal pedagogisch centrum worden de docenten tijdens deze lesbezoeken op basis van een competentieformulier beoordeeld. De studenten wordt eveneens gevraagd de docenten te beoordelen via een vragenlijst. De beoordeling van docenten leidt tot individuele scholingsverzoeken en/of een scholingsaanbod.

Er wordt een maal per drie weken een dagdeel scholing verzorgd, waarin thema's aan de orde worden gesteld die mede voortkomen uit de lesbezoeken en de activiteiten rond de teambuilding.

De docenten van de opleiding Allround Metselaar aan- en verbouw geven aan dat het veel vraagt om met een heel gedifferentieerde groep studenten om te gaan en hen adequaat te begeleiden. Je hebt veel vakinhoudelijke bagage nodig en je moet gemakkelijk kunnen switchen. Ook op de vakinhoudelijke bagage zouden docenten graag beoordeeld en gewaardeerd willen worden, dat gebeurt naar hun mening nu nog weinig.

Bij de opleiding Visserij officier wordt op individueel niveau lesbezoek uitgevoerd door een ingehuurd bureau. Dit lesbezoek wordt voorbereid en nabesproken in een één op één gesprek. De teamleider wordt alleen van de hoofdlijnen van de uitkomsten hiervan op de hoogte gesteld. De docenten geven aan dat deze werkwijze behulpzaam is bij het uitbreiden van hun handelingsrepertoire in/ voor de klas. In combinatie met het aantrekken van een aantal nieuwe docenten die nu bezig zijn met het halen van hun bevoegdheid, is er meer uitwisseling over mogelijke lesaanpakken in het team.

Een aandachtspunt is om deze lesbezoeken ook te laten plaatsvinden door de teamleider en door de docenten onderling. Dit staat reeds op de planning.

Een tweede punt dat bij de opleiding Visserij officier is aangepakt is de examinering. Het gehele proces van examinering is doorgenomen met een externe deskundige en er heeft scholing plaatsgevonden over taken, rollen en bevoegdheden bij de examinering: vanaf de constructie van toetsen tot en met de rol van de examencommissie. Het onderwijsproces en de examinering zijn duidelijker gescheiden.

De kwaliteitszorg verloopt zeker voor wat betreft de eerste stappen volgens de vastgestelde systematiek. De verbeteraanpak verdient nog versterking. Er is met de systematiek van kwaliteitsborging nog te kort geleden gestart om te kunnen beoordelen of alle processen inderdaad al cyclisch verlopen.

Aspect 4.4 dialoog en verantwoording

Voor de drie onderzochte opleidingen geldt dat zowel met het bedrijfsleven als met studenten en medewerkers een intensieve dialoog plaats vindt en dat er verantwoording wordt afgelegd. Een aandachtspunt voor de drie opleidingen is evenwel de terugkoppeling naar de studenten. Het gaat om een

beperkt aantal studenten en een klein team, dus de lijnen zijn kort en veel wordt 'tussen de bedrijven door' opgevangen en geregeld. Zowel met het bedrijfsleven als met studenten en medewerkers vindt een intensieve dialoog plaats en wordt verantwoording afgelegd. Een Dit ervaren studenten echter niet altijd als dialoog over het onderwijs.

Macrodoelmatigheid

ROC Scalda heeft relatief veel kleine bc codes. In 32% van alle bc codes zitten minder dan 12 studenten. Scalda kiest er bewust voor om 'kleine' opleidingen te blijven aanbieden. De instelling laat zich hierbij leiden door de arbeidsmarktbehoefte in de regio en door de behoefte van studenten. Scalda blijft deze opleidingen aanbieden zolang dat financieel mogelijk is, mede omdat de arbeidsmarktrelevantie 100% is.

Regionaal (overleg over) aanbod

Als eerste moet worden opgemerkt dat Scalda (als fusie van twee kleinere ROC's) het resultaat is van overleg over het mbo aanbod in Zeeland. Er is op dit moment een masterplan Zeeland ontwikkeld voor het beroepsonderwijs. De eerste tranche is in werking getreden en richt zich op Zeeuws Vlaanderen. In 2015 start de tweede tranche voor o.a. Walcheren.

Het college voor Techniek en Design stemt af met Markiezaat/ ROC West- Brabant over het aanbieden van opleidingen. Zo wordt overlegd om het aanbod voor schilderen te kunnen behouden in Zuid-West Nederland.

Dit speelt overigens niet voor de EIPS opleiding; er worden niet meer studenten opgeleid dan er in de directe regio van Vlissingen/ Terneuzen kunnen worden geplaatst bij bedrijven.

Voor het cluster Bouw en Infra heeft de fusie geleid tot sluiting van de bouwopleidingen in Zeeuws Vlaanderen. Mochten zich genoeg studenten en bedrijven melden, kan altijd worden overwogen de opleidingen opnieuw ook in Terneuzen aan te bieden.

Er wordt intensief samengewerkt met de vmbo-scholen in de omgeving, o.a. door docenten van het ROC ook op het vmbo in te zetten en door vmbo-studenten eerder te laten kennismaken met de bouwopleidingen van Scalda. Dat begint vruchten af te werpen: de doorstroom – ook vanuit reformatorische scholen- is verbeterd, zowel in kwantitatief als in kwalitatief opzicht.

Met Markiezaat/ ROC West- Brabant vindt afstemming plaats en wordt samengewerkt, ook omdat de BOZ onder één directie valt met Bouwmensen in West-Brabant. De portfolio's van de instellingen worden bekeken en waar mogelijk op elkaar afgestemd. Ook is er daarbij aandacht voor de witte vlekken. Zo wordt op dit moment bekeken of er, in samenspraak met het AOC Edudelta en Markiezaat, een opleiding voor Stratenmakers in Zuid-West Nederland kan worden behouden.

Het Maritiem en Logistiek College de Ruyter onderhoudt contacten met het STC. Onder hen valt formeel ook de visserijopleiding in Stellendam, waar op dit moment 9 studenten onderwijs volgen. Van oudsher trekt deze opleiding (door geografische ligging en denominatie) een ander publiek dan de opleiding in Vlissingen. De opleidingen zitten letterlijk niet in elkaars vaarwater; er is op dit moment meer vraag naar afgestudeerden dan dat er studenten zijn.

Er wordt via de (onderstructuur van) de Bedrijfstakgroep en via de paritaire commissie intensief contact onderhouden met de andere maritieme opleidingen. Met de visserijopleidingen is gezamenlijk lesmateriaal ontwikkeld.

Aansluiting op de arbeidsmarkt

Deze is voor de drie onderzochte opleidingen 100%.

Studenten van de opleiding Visserij officier hebben meestal al een baan voordat zij de opleiding helemaal hebben afgerond. Voor de koopvaardij geldt op dit moment een stage- en een baangarantie.

Samenstelling opleidingsportfolio: criteria op instellingsniveau om een opleiding te starten of te stoppen

Scalda wil (ook kleine) technische opleidingen blijven aanbieden vanwege de afstemming op het bedrijfsleven in de regio. Er is geen vastgesteld criterium om opleidingen te stoppen. Het gaat om het zoeken van goede combinaties, zodat er voldoende studenten zijn om de opleiding aan te kunnen blijven bieden. Als financiële 'norm' geldt dat een klas met 22 studenten bedrijfseconomisch verantwoord is. Er wordt zo gecombineerd dat men ook in de techniek zo dicht mogelijk bij deze norm komt. In totaal kan het dan 'uit' omdat er ook wel klassen zijn met meer studenten.

Voor de opleiding Visserij officier komt daar nog bij dat Scalda het van maatschappelijk belang acht een visserijopleiding in Zeeland aan te bieden. Daarbij is het behulpzaam dat het STCW van toepassing is op zowel de koopvaardij als de visserij; dat geeft een grote gemeenschappelijke basis aan de opleidingen. Er wordt zo gecombineerd dat men in de maritieme opleidingen dichtbij de norm van 22 studenten komt. Zolang er een multi-inzetbaar team beschikbaar is dat inzetbaar is op alle maritieme opleidingen en er een beperkt aantal uren specifiek moeten worden ingezet voor visserij (vier aparte uren per week), is de opleiding verantwoord vorm te geven.

Toekomstverwachting onderzochte opleidingen

Deze is positief, men wil als het enigszins kan de opleidingen blijven aanbieden.

De context is niet alleen positief: Zeeland wordt geconfronteerd met krimp van de bevolking. In combinatie met de crisis pakt dit niet goed uit voor relatief dure techniekopleidingen. Scalda vindt dat er iets moet veranderen aan de bekostigingsfactoren voor het technische onderwijs, 'deze leunt nu op de goodwill van grotere crebo's', waarbij het CvB de techniekopleidingen overigens steunt. Daarnaast en tegelijkertijd spant de instelling zich in voor combinaties die ervoor zorgen dat de opleidingen aangeboden kunnen blijven worden.

Ook bestaat er een onzeker toekomstperspectief voor de visserij. Door de gecombineerde opleiding van Visserij en Koopvaardij vergroten de studenten bewust hun eigen inzetbaarheid op langere termijn.